

schválené v roku 2008 a modifikované v rokoch 2014 a 2016. V investičných portfóliách denominovaných v EUR, USD a GBP sa vykonáva štandardné riadenie úrokového rizika pomocou úrokových swapov a kontraktov futures. Celková výnosnosť týchto portfólií po zohľadnení nákladov zabezpečovacích operácií a nákladov, resp. výnosov z operácií na strane pasív

za rok 2017 bola 0,44 % v prípade investičného portfólia denominovaného v EUR, 0,66 % v prípade investičného portfólia denominovaného v USD a 1,24 % v investičnom portfóliu denominovanom v GBP. Koncom roka 2017 bolo tiež nakúpené úrokovovo a kurzovo nezabezpečené strategické portfólio čínskych vládnych dlhopisov.

2 FINANČNÁ STABILITA A DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM⁵

2.1 FINANČNÁ STABILITA

V roku 2017 bolo vydaných šesť rozhodnutí v oblasti politiky obozretnosti na makroúrovni, ktoré sa týkali oblasti finančnej stability z pohľadu cyklického a štrukturálneho systémového rizika. V štyroch prípadoch išlo o rozhodnutia o určenie miery proticyklického kapitálového vankúša. Významným z pohľadu finančnej stability bolo rozhodnutie NBS č. 8/2017, kde Banková rada NBS rozhodla o druhom zvýšení miery proticyklického kapitálového vankúša na úroveň 1,25 % s účinnosťou od 1. augusta 2018. Dôvodom na prijatie rozhodnutia bol pokračujúci prudký rast úverov domácejmu nefinančnému sektoru, ktorý dosiahol historické maximum. Pričinili sa o to najmä nízke úrokové sadzby, ktoré zvyšovali dopyt domácností a podnikov po úveroch. Expanzívna fáza finančného cyklu sa začala prejavovať aj v ďalších oblastiach. Rástli tlaky na trhu nehnuteľností, zvyšovala sa zadlženosť súkromného sektora a znížili sa miery zlyhania pri väčšine typov úverov.

Ďalšie dve rozhodnutia sa týkali problematiky lokálne systémovo významných bánk. V roku 2017 došlo k pravidelnému ročnému prehodnoteniu týchto bánk. Zoznam určených lokálne systémovo významných bánk zostáva rovnaký. Prišlo však k prehodnoteniu výšky kapitálového vankúša pre O-SII a kapitálového vankúša na krytie systémového rizika.

Významným z pohľadu politiky obozretnosti na makroúrovni bolo prijatie dvoch opatrení, ktorými NBS reagovala na pokračujúci zvýšený

dopyt po úveroch. Začiatkom roka 2017 nadobudlo účinnosť opatrenie NBS č. 10/2016, ktorým sa umožnila rekalibrácia niektorých parametrov a vytvoril sa právny rámec pre dohľad nad plnením pravidiel obozretného poskytovania úverov na bývanie. Opatrenie NBS č. 10/2017 stanovilo podmienky na poskytovanie spotrebiteľských úverov. Jeho cieľom bolo zmierniť riziká pre spotrebiteľov (najmä riziko rastúcej zadlženosti domácností) aj pre spoločnosti poskytujúce spotrebiteľské úvery a tiež obmedziť tvorbu nerovnováh na finančnom trhu. Obe opatrenia implementovali všetky princípy obsiahnuté v odporúčaní k rizikám spojeným s vývojom na trhu retailových úverov. Tým sa princípy stali záväznými pre všetkých poskytovateľov daných typov úverov.

2.2 DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM

OBLASŤ BANKOVNÍCTVA

K 31. decembru 2017 pôsobilo na území SR 12 bánk a 14 pobočiek zahraničných bánk. V rámci jednotného mechanizmu dohľadu (SSM) pozostávajúceho z ECB a príslušných vnútroštátnych orgánov zúčastnených členských štátov sa banky a pobočky zahraničných bánk pôsobiace na území SR členia na:

- významné, nad ktorými sa vykonáva dohľad na úrovni ECB (Tatra banka, a. s., Všeobecná úverová banka, a. s., Slovenská sporiteľňa, a. s., Československá obchodná banka, a. s. a ČSOB stavebná sporiteľňa, a. s., patriace do skupiny KBC Group, UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., pobočka zahraničnej ban-

⁵ Podrobná Správa o činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS za rok 2017 je zverejnená na webovej stránke NBS <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-dohladu/sprava-o-cinnosti-udf>.

ky, Komerční banka, a. s., pobočka zahraničnej banky a mBank S.A., pobočka zahraničnej banky) v úzkej spolupráci s NBS a

- menej významné (ostatné banky a pobočky zahraničných bánk pôsobiace na území SR), nad ktorými naďalej vykonáva priamy dohľad NBS.

V konaniach týkajúcich sa úverových inštitúcií pôsobiacich v rámci členských štátov SSM má ECB výhradnú právomoc udeľovať a odberať povolenia a posudzovať oznámenia o nadobudnutí a prevode kvalifikovaných účastí s výnimkou riešenia krízových situácií a skutočností uvedených v článku 15 nariadenia EÚ č. 1024/2013. Povoľovacie konania týkajúce sa úverových inštitúcií so sídlom na území SR sa uskutočňujú v spolupráci ECB a NBS. Výnimkou sú konania týkajúce sa osôb navrhovaných na výkon funkcií členov predstavenstiev, členov dozorných rád, vedúcich zamestnancov a vedúcich útvarov vnútornej kontroly a vnútorného auditu, kde ECB vykonáva svoju právomoc iba vo vzťahu k významným bankám.

V sledovanom období sa začalo 54 konaní, v ktorých rozhodnutie vydáva ECB. V prevažnej miere sa týkali posúdenia vhodnosti osôb navrhovaných za členov predstavenstiev alebo dozorných rád významných bánk.

V povoľovacích konaniach v pôsobnosti NBS bolo vydaných 41 rozhodnutí. Väčšina rozhodnutí sa týkala udelení predchádzajúcich súhlasov na zvolenie členov predstavenstva, dozornej rady, vedúcich zamestnancov, prokuristov, vedúcich útvaru vnútornej kontroly a vnútorného auditu. Z najdôležitejších rozhodnutí vydaných v roku 2017 možno spomenúť udelenie predchádzajúceho súhlasu Prima banke Slovensko, a. s., a Sberbank Slovensko, a. s., na zlúčenie spoločností, v dôsledku čoho sa právny nástupcom zaniknutej Sberbank Slovensko, a. s., stala Prima banka Slovensko, a. s., s účinnosťou od 1. augusta 2017.

V roku 2017 sa v bankách a pobočkách zahraničných bánk uskutočnilo 9 tematicky zameraných dohľadov na mieste. V rámci dohľadov bola posudzovaná jedna žiadosť na zmenu používania alebo zmenu vlastných modelov merania rizík s cieľom výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje súvisiace s kreditným rizikom.

Prioritami dohľadov na mieste boli kvalita systému riadenia rizík, so zameraním najmä na kreditné riziko, trhové riziko, operačné riziko a úrokové riziko bankovej knihy, systém riadenia bánk, systém riadenia rizika likvidity a hodnotenie úrovne ochrany bánk pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu.

Dohľad na diaľku v bankách a pobočkách zahraničných bánk zahŕňa okrem pravidelného spracovania výkazov a hlásení, monitorovania ukazovateľov obozretného podnikania, analytickej činnosti, komunikácie s dohliadanými subjektmi a domovskými dohľadmi týchto subjektov aj spoločné aktivity v rámci priameho a nepriameho dohľadu ECB a prácu v kolégiách dohľadov pre jednotlivé banky.

V rámci bánk, ktoré podliehajú priamemu dohľadu ECB, pokračovala spolupráca v spoločných dohľadových tímoch s účasťou zamestnancov dohľadu NBS. Jej výsledkom bolo vykonanie ročného hodnotenia bánk podľa procesov SSM. Formou dohľadu na diaľku boli preverované hodnotenia notifikácií ex-ante a ex-post v zmysle definície delegovaného nariadenia č. 529/2014. Ďalej boli preverené validačné správy interných modelov bánk a správ interných auditov bánk a vyhodnotené plnenia podmienok a odporúčaní z rozhodnutí o používaní interných modelov.

OBLASŤ POSKYTOVANIA PLATOBNÝCH SLUŽIEB

A VYDÁVANIE ELEKTRONICKÝCH PEŇAZÍ

Na slovenskom finančnom trhu k 31. decembru 2017 pôsobilo 10 platobných inštitúcií, z ktorých je na základe udeleného povolenia na poskytovanie platobných služieb 6 oprávnených poskytovať platobné služby bez obmedzenia rozsahu a 4 oprávnené poskytovať platobné služby v obmedzenom rozsahu.

V roku 2017 pôsobila na slovenskom finančnom trhu jedna inštitúcia elektronických peňazí.

V oblasti poskytovania platobných služieb bolo v roku 2017 vydaných 26 právoplatných rozhodnutí. Väčšina z nich sa týkala najmä udelení predchádzajúcich súhlasov na voľbu alebo vymenovanie členov štatutárneho orgánu, dozornej rady a vedúcich zamestnancov zodpovedných za výkon vnútornej kontroly.

V roku 2017 evidovala NBS 39 zahraničných platobných inštitúcií na základe oznámenia svojho zámeru poskytovať platobné služby a 34 zahraničných inštitúcií elektronických peňazí na základe oznámenia svojho zámeru vydávať, ponúkať, späťne vymieňať elektronické peniaze, prípadne poskytovať platobné služby na území SR bez založenia pobočky.

V roku 2017 boli ukončené tri komplexné dohľady na mieste v platobných inštitúciách, ktoré sa začali v roku 2016 a vykonali sa ďalšie 2 zamerané najmä na preverenie a hodnotenie systému poskytovania platobných služieb, dodržiavania podmienok na ich podnikanie, vnútorného kontrolného systému a vnútornej kontroly, vybraných rizík a systému riadenia rizík, systému ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu a plnenia povinností v tejto oblasti a preverenie dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov.

DEVÍZOVÁ OBLASŤ

K 31. decembru 2017 bolo na území SR 1 158 devízových miest s udelenou devízovou licenciou. Počas roka 2017 bolo vydaných 13 rozhodnutí, z ktorých 11 sa týkalo udelenia devízovej licencie. V roku 2017 boli v tejto oblasti vedené a právoplatne skončené 2 sankčné konania o uložení pokuty.

V roku 2017 bolo v oblasti vykonávania obchodov s devízovými hodnotami v rozsahu zmenárenskej činnosti, ktorej predmetom je nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti alebo predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti, vykonaných 11 dohľadov na mieste. Výkon dohľadu bol zameraný na kontrolu dodržiavania devízového zákona. V oblasti devízovej ohlasovacej povinnosti boli vykonané 2 dohľady na mieste.

OBLASŤ NEBANKOVÝCH VERITEĽOV

Na slovenskom finančnom trhu k 31. decembru 2017 pôsobilo 35 nebankových veriteľov. Z uvedeného počtu je, na základe udeleného povolenia, 33 nebankových veriteľov oprávnených poskytovať spotrebiteľské úvery bez obmedzenia rozsahu, 1 nebankový veriteľ oprávnený poskytovať spotrebiteľské úvery v obmedzenom rozsahu a 1 iný veriteľ oprávnený poskytovať úvery a pôžičky spotrebiteľom, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom.

V roku 2017 bolo v oblasti nebankových veriteľov vydaných 50 právoplatných rozhodnutí. Z toho 2 udelené povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov a iných úverov spotrebiteľom, 4 udelené predchádzajúce súhlasy na vrátenie povolenia, 1 udelenie predchádzajúceho súhlasu na zrušenie veriteľa z iného dôvodu ako pre odobratie povolenia a 31 udelených predchádzajúcich súhlasov na zvolenie alebo vymenovanie členov štatutárneho orgánu, dozornej rady a vedúcich útvaru vnútornej kontroly.

V roku 2017 sa ukončili tri komplexné dohľady na mieste, ktoré sa začali ešte v roku 2016 a vykonali sa ďalšie 4 komplexné dohľady na mieste u nebankových veriteľov zamerané na preverenie a hodnotenie systému poskytovania spotrebiteľských úverov v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, dodržiavanie podmienok na podnikanie, preverenie informácií poskytnutých v konaní o udelení povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov, vnútorného kontrolného systému a útvaru vnútornej kontroly, vybraných rizík a systému riadenia rizík, systému ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu.

OBLASŤ POISŤOVNÍCTVA

V oblasti poisťovníctva pôsobilo k 31. decembru 2017 na slovenskom finančnom trhu 15 poisťovní so sídlom na území SR v režime Solventnosť II, 1 poisťovňa v režime ukončovania činnosti, nad ktorou bola s účinnosťou od 15. júna 2017 zavedená nútená správa a 22 pobočiek poisťovní a zaistovní so sídlom v inom členskom štáte EÚ. V oblasti poisťovacej činnosti vykonávanej poisťovňami a zaistovňami so sídlom v inom členskom štáte EÚ bolo v roku 2017 vydaných 30 oznámení a 8 oznámení bolo vydaných v oblasti poisťovacej činnosti vykonávanej poisťovňami a zaistovňami so sídlom v SR.

V roku 2017 UDF (útvár dohľadu nad finančným trhom NBS) vydal 4 rozhodnutia, ktoré sa týkali najmä rôznych druhov predchádzajúcich súhlasov v zmysle zákona o poisťovníctve. V oblasti poisťovníctva viedol UDF v roku 2017 dve konania o uložení sankcie.

Významným sankčným rozhodnutím UDF v oblasti poisťovníctva v roku 2017 bolo rozhodnutie zo 14. júna 2017, ktorým bola zavedená nútená

správa nad spoločnosťou Rapid life životná poisťovňa, a.s. Dôvodom zavedenia nútenej správy bola skutočnosť, že spoločnosť Rapid life životná poisťovňa, a.s., závažne a opakovane ohrozovala práva klientov na výplatu plnení vyplývajúcich z poisťných zmlúv riadne a včas a právom chránené záujmy klientov na tom, aby konala dobromyseľne a s náležitou starostlivosťou pri plnení nárokov klientov z poisťných zmlúv. Účelom zavedenia nútenej správy nad spoločnosťou Rapid life životná poisťovňa, a.s., bolo zistenie skutočného stavu, v akom sa spoločnosť nachádzala vo všetkých oblastiach jej činnosti a hospodárenia, zabezpečenie ochrany ohrozených práv klientov pred vznikom a narastaním škody a zabezpečenie podmienok pre uplatnenie nárokov klientov. Spoločenská nebezpečnosť konania spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a.s., rozsah, dĺžka trvania, povaha a následky tohto konania boli vo vzťahu k právam a právom chráneným záujmom klientov také zásadné, že UDF považoval zavedenie nútenej správy za odôvodnené a nevyhnutné.

Za nútenej správcu bola vymenovaná JUDr. Irena Sopková. Nútený správca podal 2. augusta 2017 trestné oznámenie kvôli podozreniu zo spáchania viacerých trestných činov týkajúcich sa činnosti spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a.s.

Nútená správa sa skončila vyhlásením konkurzu na spoločnosť Rapid life životná poisťovňa, a.s., 29. januára 2018.

Trestné oznámenia týkajúce sa poisťovne Rapid life životná poisťovňa, a.s., podala aj NBS.

Vzhľadom na zavedenie nových regulačných pravidiel v poisťovníctve z roku 2016 sa NBS pri svojej činnosti v rámci dohľadu nad obozretným podnikaním subjektov poisťovníctva sústredila na zvýšený kontakt s poisťovňami, konzultačnú činnosť a usmerňovanie činností dohliadaných subjektov. NBS realizovala viacdňové pracovné stretnutia s najvyššími predstaviteľmi poisťovní a osobami vykonávajúcimi kľúčové funkcie vo všetkých 15 poisťovniach, ktoré vykonávajú svoju činnosť v režime Solventnosť II. Predmetom dohľadu na diaľku bolo aj preverenie dodržiavania požiadaviek na organizačnú štruktúru poisťovní vyžadovaných relevantnými právnymi predpismi. Uskutočnili sa aj stretnutia so zástup-

cami poisťovní a spoločností vykonávajúcich externý audit, ktorých témou bolo pôsobenie dohliadaných subjektov v novom režime regulácie Solventnosť II a hlavné riziká v oblasti poisťovníctva.

V roku 2017 sa začali jeden komplexný a dva tematické dohľady na mieste. Prvý tematický dohľad bol zameraný na pripravenosť poisťovne na používanie čiastočného vnútorného modelu na výpočet kapitálovej požiadavky na solventnosť podľa regulácie Solventnosť II. Druhý bol zameraný na preverenie finančnej situácie dohliadaného subjektu.

OBLASŤ DŮCHODKOVÉHO SPORENIA

V oblasti starobného dôchodkového sporenia pôsobilo v roku 2017 na slovenskom finančnom trhu 6 dôchodkových správcovských spoločností, ktoré spolu spravovali 19 dôchodkových fondov a 4 doplnkové dôchodkové spoločnosti spravujúce 15 doplnkových dôchodkových fondov. Činnosť depozitára v zmysle zákona o starobnom dôchodkovom sporení a zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení vykonávalo 5 bankových subjektov.

V roku 2017 UDF vydal 17 rozhodnutí v oblasti doplnkového dôchodkového sporenia a 11 rozhodnutí v oblasti starobného dôchodkového sporenia. V oblasti doplnkového dôchodkového sporenia (III. pilier) viedol UDF jedno konanie o uložení sankcie.

Základom dohľadu na diaľku je predovšetkým kontrola plnenia informačných povinností dôchodkových správcovských spoločností, doplnkových dôchodkových spoločností a depozitárov dôchodkových fondov voči NBS a ich vyhodnocovanie. Dôraz sa kladie na nezávislé overovanie správnosti ocenenia finančných nástrojov nachádzajúcich sa v majetku dôchodkových fondov a na súlad nadobúdania finančných nástrojov do majetku jednotlivých dôchodkových fondov s ustanoveniami zákona o starobnom dôchodkovom sporení a zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení.

V oblasti starobného dôchodkového sporenia bolo v roku 2017 ukončených šesť tematických dohľadov na mieste v dôchodkových správcovských spoločnostiach, ktoré boli zamerané na preverenie zabezpečenia a dodržiavania postu-

pu spoločnosti pri zriadení a vedení dôchodkových účtov sporiteľov na účely evidencie počtu dôchodkových jednotiek dôchodkového fondu a dodržiavanie povinnosti spoločnosti zasielať sporiteľom výpisy z ich osobných dôchodkových účtov. V roku 2017 sa začal komplexný dohľad na mieste v dôchodkovej správcovej spoločnosti zameraný na činnosť spoločnosti a na ňou spravované dôchodkové fondy v zmysle zákona o starobnom dôchodkovom sporení a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

V oblasti doplnkového dôchodkového sporenia bol v roku 2017 ukončený komplexný dohľad na mieste v doplnkovej dôchodkovej spoločnosti, ktorý sa začal v roku 2016.

OBLASŤ FINANČNÉHO SPROSTREDKOVANIA A FINANČNÉHO PORADENSTVA

K 31. decembru 2017 bolo v Registri finančných agentov a finančných poradcov (RegFaP) zaregistrovaných 38 754 subjektov. Do RegFaP bolo v roku 2017 zapísaných 25 nových subjektov v rôznych sektoroch, pričom UDF udelil povolenie na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta 24 právnickým osobám a povolenie na vykonávanie činnosti finančného poradcu 1 právnickej osobe. V roku 2017 sa zrušilo 55 zápisov samostatného finančného agenta.

V roku 2017 bolo do RegFaP zapísaných 302 finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia a zaistenia, 4 sprostredkovatelia z iného členského štátu v sektore poskytovania úverov na bývanie, ktorí sú na území SR oprávnení vykonávať činnosť na základe práva na slobodné poskytovanie služieb bez zriadenia organizačnej zložky a 1 finančný sprostredkovateľ so zriadením organizačnej zložky v sektore poistenia a zaistenia.

NBS v roku 2017 elektronicky prijala a spracovala 6 501 návrhov od navrhovateľov samostatných finančných agentov a finančných inštitúcií na zápis, zmeny a zrušenie zápisov ich podriadených subjektov v RegFaP.

V oblasti finančného sprostredkovania a finančného poradenstva v roku 2017 viedol UDF 48 sankčných konaní, pričom právoplatnosť nadobudlo 37 prvostupňových rozhodnutí.

Dohľadom na diaľku bolo v roku 2017 vyhodnotené plnenie NBS periodicky zasielaných informačných povinností dohliadanými subjektmi prostredníctvom internetovej aplikácie, kontrola predloženia štvrtročného hlásenia všetkých samostatných finančných agentov v období od 1. januára 2017 do 31. marca 2017 a kontrola plnenia povinnosti navrhovateľov podať návrh na zrušenie zápisu podriadených subjektov v RegFaP do 30 dní odo dňa skončenia platnosti zmluvy s podriadeným subjektom. Dohľadom na diaľku NBS preverovala opodstatnenosť všetkých prijatých podnetov fyzických a právnických osôb na činnosť subjektov, ktoré vykonávajú finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo.

V roku 2017 sa u samostatných finančných agentov právnických osôb začali štyri komplexné dohľady na mieste, dva z nich neboli v danom roku formálne skončené.

OBLASŤ TRHU CENNÝCH PAPIEROV

V roku 2017 pôsobilo na slovenskom finančnom trhu 20 obchodníkov s cennými papiermi, pričom štyria z nich ešte neboli oprávnení vykonávať činnosť vzhľadom na to, že NBS nepreukázali technickú, organizačnú a personálnu pripravenosť na vykonávanie povolených činností.

V oblasti obchodníkov s cennými papiermi UDF v roku 2017 vydal 26 rozhodnutí, a to najmä predchádzajúcich súhlasov, napr. na voľbu osôb za členov predstavenstva a na zmenu sídla obchodníka s cennými papiermi. Prijal 134 oznámení o zámere zahraničných obchodníkov s cennými papiermi poskytovať cezhraničné investičné činnosti na území SR.

UDF schválil 32 prospektov cenného papiera, jeden opis cenných papierov a 10 dodatkov k prospektu cenného papiera.

UDF prijal 94 oznámení o schválení prospektu cenného papiera, resp. dodatku k prospektu cenného papiera od orgánov dohľadu iných členských štátov EÚ a zaslal 12 oznámení o schválení prospektu cenného papiera, resp. dodatku k prospektu cenného papiera inému orgánu dohľadu členského štátu EÚ.

UDF vydal 4 rozhodnutia o schválení povinnej ponuky na prevzatie pre emitentov akcií obcho-

dovaných na regulovanom trhu BCPB, a.s. Tiež vydal 4 rozhodnutia o udelení predchádzajúceho súhlasu na voľbu člena predstavenstva BCPB, a.s., a 2 rozhodnutia o schválení zmeny burzových pravidiel.

V oblasti trhu cenných papierov viedol UDF 5 konaní o uložení sankcie a vydal 2 rozhodnutia o uložení sankcie – pokuty, ktoré v danom roku nadobudli aj právoplatnosť.

V roku 2017 bolo predmetom dohľadu na diaľku v oblasti trhu cenných papierov 16 tuzemských obchodníkov s cennými papiermi a 8 obchodníkov s cennými papiermi pôsobiacich v SR prostredníctvom svojej pobočky podľa smernice MiFID (z toho 4 obchodníci s cennými papiermi pôsobia v SR prostredníctvom viazaných agentov). Predmetom dohľadu na diaľku boli aj banky a pobočky zahraničných bánk s oprávnením poskytovať investičné služby. Hlavnými prioritami dohľadu na diaľku bolo najmä monitorovanie dodržiavania pravidiel pre obozretné podnikanie, vyhodnocovanie finančnej situácie a rizikového profilu dohliadaných subjektov.

Predmetom dohľadu na diaľku boli aj BCPB, a. s., CDCP SR, a. s., NCDP, a. s., a plnenie si informačných povinností voči NBS zo strany emitentov cenných papierov prijatých na obchodovanie na regulovanom trhu BCPB, a. s., prostredníctvom CERI, ktorú vedie NBS. K 31. decembru 2017 bol ich počet 69. Voči dvom emitentom sa začalo viesť konanie vo veci nepredloženia kompletných ročných finančných správ za rok 2016. Uvedení emitenti boli zároveň vylúčení z obchodovania na regulovanom voľnom trhu BCPB, a.s.

V oblasti trhu cenných papierov sa v roku 2017 začali dva dohľady na mieste u dvoch obchodníkov s cennými papiermi. Z toho jeden bol komplexný dohľad na mieste a druhý tematický dohľad na mieste, ktorý bol zameraný na poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb klientom.

V druhom štvrtroku 2017 sa skončil tematický dohľad na mieste v bankovom subjekte zameraný na poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb klientom podľa zákona o cenných papieroch a zároveň na preverenie činnosti depozitára v oblasti dopln-

kového dôchodkového sporenia a kolektívneho investovania, ktorý sa začal v roku 2016.

Ďalej sa v roku 2017 začali tri tematické dohľady na mieste v bankových subjektoch, ktoré boli zamerané na poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb klientom podľa zákona o cenných papieroch. Jeden z tematických dohľadov na mieste sa skončil v štvrtom štvrtroku 2017.

OBLASŤ KOLEKTÍVNEHO INVESTOVANIA

V roku 2017 pôsobilo na slovenskom finančnom trhu 7 správcovských spoločností. Trom správcovským spoločnostiam bolo udelených päť povolení na vytvorenie podielových fondov. UDF vydal v sektore kolektívneho investovania za rok 2017 spolu 80 rozhodnutí o udelení predchádzajúcich súhlasov a 5 rozhodnutí o povolení na vytvorenie podielového fondu. V roku 2017 prijal 80 oznámení európskeho fondu o zámere verejne ponúkať svoje cenné papiere na území SR a 36 oznámení zahraničnej správcovskej spoločnosti o zámere distribuovať svoje cenné papiere prostredníctvom privátnej ponuky na území SR formou voľného poskytovania služieb.

V roku 2017 bolo predmetom dohľadu na diaľku 7 tuzemských správcovských spoločností, ktoré ku koncu roka 2017 spolu spravovali 66 štandardných fondov (z toho 5 štandardných fondov, ktoré boli vytvorené podľa zákona o kolektívnom investovaní, je spravovaných zahraničnou správcovskou spoločnosťou), 21 alternatívnych investičných fondov a 5 bankových subjektov vykonávajúcich činnosť depozitára v zmysle zákona o kolektívnom investovaní. Činnosť dohľadu na diaľku bola zameraná najmä na kontrolu plnenia informačných povinností správcovských spoločností a depozitárov fondov voči NBS, pričom sa posudzovala najmä rizikovosť uskutočnených transakcií, ich vplyv na rizikovosť portfólií fondov a oceňovanie majetku fondov.

V roku 2017 sa ukončili tri tematické dohľady na mieste, ktoré sa začali v roku 2016. V štvrtom štvrtroku 2017 sa začali tri tematické dohľady na mieste. Dohľady boli zamerané na preverenie systému uplatňovania zásad odmeňovania, dodržiavanie usmernenia o správnych politikách odmeňovania podľa smernice o správcoch alter-

natívnych investičných fondov a na preverenie systému výkonu funkcie dodržiavania opatrení, stratégií a postupov na identifikáciu rizika a vnútorného auditu.

2.3 REGULÁCIA FINANČNÉHO TRHU

NBS spolupracuje s Ministerstvom financií SR a Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR na príprave návrhov zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti finančného trhu, vydáva všeobecne záväzné predpisy na vykonanie zákonov v oblasti finančného trhu, vypracúva a zverejňuje metodické usmernenia, stanoviská a odporúčania vysvetľujúce uplatňovanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov vzťahujúcich sa na dohliadané subjekty a ich činnosti.⁶

OBLASŤ BANKOVNÍCTVA

V roku 2017 NBS v spolupráci s Ministerstvom financií SR pripravila novelu zákona o bankách s cieľom vytvorenia nového regulačného rámca, ktorým sa upravuje, resp. reviduje oblasť hypotekárneho bankovníctva. Zámerom bolo vyriešiť riziká, ktoré v ostatných rokoch identifikovala NBS, hypotekárne banky ako emitenti hypotekárnych záložných listov, ratingové agentúry v procese pridelenia úverového hodnotenia existujúcim programom hypotekárnych záložných listov a tiež potenciálni profesionálni investori z radov súkromných investorov a medzinárodných finančných inštitúcií. Ďalším zámerom novely zákona bolo reagovať na prebiehajúce aktivity na európskej úrovni smerujúce k definovaniu harmonizovaných štandardov kvality pre kryté dlhopisy, potrebu podporiť dlhodobé financovanie v slovenskom bankovom sektore a prípravu na nové kvalitatívne požiadavky likvidity.

NBS pripravila aj novelu zákona o úveroch na bývanie s cieľom doplniť ustanovenia o ukazovateli zadlženosti, t. j. limite na podiel výšky celkovej zadlženosti spotrebiteľa k príjmu a vydala opatrenie, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Počas roka 2017 NBS okrem vyššie uvedeného opatrenia vydala ďalších päť opatrení.

Jedným z nich bolo opatrenie, ktorým sa ustanovujú národné voľby pre inštitúcie podľa osobitného predpisu. Znamená to, že členský štát alebo orgán dohľadu má oprávnenie zaviesť pravidlá odlišné od podkladovej regulácie vyplývajúcej z nariadenia CRR. V tomto opatrení sú národné voľby špecifikované na základe doterajších skúseností v oblasti regulácie finančného trhu, zohľadnenia aktuálnych podmienok na finančnom trhu, ale najmä na základe usmernenia ECB pre menej významné inštitúcie.

Ďalšie dve opatrenia – o náležitostiach oznámenia potrebného na zistenie ďalších osôb, ktoré na základe vzťahu k oznamovateľovi majú k banke alebo k pobočke zahraničnej banky osobitný vzťah a o náležitostiach žiadosti banky o predchádzajúci súhlas na zriadenie pobočky v zahraničí – reagovali na nutnosť zosúladenia pojmov uvedených v obdobných právnych predpisoch a na zapracovanie požiadaviek odborných útvarov NBS vyplývajúcich z aplikačnej praxe.

V oblasti výkazníctva NBS vydala opatrenie týkajúce sa predkladania výkazov, hlásení a iných správ bankami a pobočkami zahraničných bánk. Jeho hlavným cieľom bolo kontinuálne zabezpečovať údaje pre NBS na účel vykonávania dohľadu nad uvedenými subjektmi prostredníctvom tých vzorov výkazov, ktoré je možné naďalej požadovať od bánk a pobočiek zahraničných bánk popri európskej úprave v oblasti výkazníctva (FINREP/COREP) a tiež doplniť niektoré nové výkazy. Druhým v tejto oblasti bolo opatrenie o predkladaní výkazov veriteľa poskytujúceho spotrebiteľské úvery na účely vykonávania dohľadu. Opatrenie reaguje na prijatie novely zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorou sa rozširuje povinnosť predkladať výkazy, hlásenia, správy a iné informácie a doklady NBS aj na veriteľa bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov.

OBLASŤ POSKYTOVANIA PLATOBŇNÝCH SLUŽIEB A VYDÁVANIE ELEKTRONICKÝCH PEŇAZÍ

NBS v spolupráci s Ministerstvom financií SR a SBA za účelom transpozície smernice PSD 2 vypracovala novelu zákona o platobných službách, ktorá nadobudla účinnosť v druhej polovici roka 2017.

Hlavnými cieľmi smernice PSD 2 sú najmä posilnenie transparentnosti a možnosti rýchlejšieho

⁶ Blížšie informácie o dokumentoch týkajúcich sa jednotlivých oblastí finančného trhu, ktoré sú uvedené v tejto kapitole, sú zverejnené na webovej stránke NBS: <https://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/legislativa/legislativa>.

prijímania inovácií v oblasti platobných služieb, zabezpečenie účinného a efektívneho trhu s platbami, zavedenie nových prvkov s cieľom uľahčiť používanie elektronických (najmä nízkonákladových internetových a mobilných) platieb, zavedenie nových bezpečnostných opatrení s cieľom zmierňovať riziká v oblasti bezpečnosti platieb, posilnenie práv spotrebiteľov a nárast ich informovanosti s cieľom zvýšenia ich ochrany.

Pokiaľ ide o praktickú aplikáciu smernice PSD 2, napríklad v oblasti prístupu tretích strán, v roku 2017 sa uskutočnili spoločné stretnutia zástupcov NBS a ČNB s cieľom výmeny informácií. V tejto súvislosti NBS zverejnila na svojom webovom sídle informáciu o prístupe tretích strán k platobnému účtu.⁷

OBLASŤ NEBANKOVÝCH VERITEĽOV

V roku 2017 NBS pripravila opatrenie, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Doplnil sa tak chýbajúci článok regulácie cielej na zdravé a udržateľné poskytovanie úverov domácnostiam. Na rozdiel od dovtedy platného odporúčania k rizikám spojeným s vývojom na trhu retailových úverov, nové opatrenie už nie je obmedzené len na bankový sektor, ale vzťahuje sa rovnako na všetkých poskytovateľov spotrebiteľských úverov. Opatrenie špecifikuje metódu na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, požiadavky na predkladanie dokladov a overovanie údajov o príjmoch spotrebiteľa a limit na lehotu splatnosti spotrebiteľského úveru.

OBLASŤ POISTOVNÍCTVA

V roku 2017 NBS vydala tri opatrenia pre oblasť poisťovníctva, ktorými v súvislosti so zákonom o trestnej zodpovednosti právnických osôb novelizovala už existujúce opatrenia. Vo všetkých troch prípadoch išlo o doplnenie výpisu z registra trestov medzi doklady, ktorými príslušné subjekty preukazujú vhodnosť právnických osôb s kvalifikovanou účasťou na poisťovni alebo zaistovni v rámci preukazovania splnenia podmienok na udelenie povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti a na udelenie povolenia na vykonávanie zaistovacej činnosti, ako aj pri preukazovaní vhodnosti právnických osôb ako žiadateľov o udelenie predchádzajúceho súhlasu podľa § 77 ods. 1 písm. a) až c) zákona o poisťovníctve.

Na poskytnutie podrobnejšieho vysvetlenia k odvodu časti poistného podľa § 68 zákona o poisťovníctve poisťovniam, poisťovniam z iného členského štátu a pobočkám zahraničných poisťovní NBS vo februári 2017 vydala metodické usmernenie, ktoré upravuje stanovenie základu pre odvod časti poistného, postup v prípade nedoplatku alebo preplatku, ako aj spôsob preukazovania odvodu časti poistného NBS a Ministerstvu financií SR.

V marci 2017 NBS zverejnila tri odporúčania, ktorými sa preberajú odporúčania EIOPA. Išlo o odporúčanie, ktorým sa preberajú prípravné usmernenia EIOPA o požiadavkách na poisťovne a distribútorov poistenia týkajúcich sa dohľadu nad produktami a ich správou, odporúčanie ku kapacite technických rezerv a odložených daní absorbovať straty a odporúčanie k uplatňovaniu pasívneho zaistenia k podmodulu upisovacieho rizika neživotného poistenia.

V októbri 2017 NBS zverejnila na svojom webovom sídle stanovisko k parametrom produktu na vypracovanie dokumentu s kľúčovými informáciami. Jeho cieľom je usmerniť poisťovne pri vypracovaní dokumentu s kľúčovými informáciami (KID), ktorý je poisťovňa povinná poskytnúť klientovi v zmysle nariadenia PRIIP pred uzavretím poistnej zmluvy v prípade, ak poisťovňa ponúka klientom investičné produkty založené na poistení.

OBLASŤ DŮCHODKOVÉHO SPORENIA

V roku 2017 regulačná činnosť NBS v oblasti doplnkového dôchodkového sporenia spočívala predovšetkým v úzkej spolupráci a aktívnej účasti zástupcov UDF v pracovnej skupine zriadenej MPSVaR SR, ktorej úlohou bola príprava novely zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení v dôsledku transpozície smernice IORP II. Novelou zákona sa menia a dopĺňajú najmä oblasti organizácie a riadenia doplnkovej dôchodkovej spoločnosti vyplývajúce zo zavedenia nových kľúčových funkcií v rámci riadenia spoločnosti a tiež oblasť informačných povinností, kde sa bližšie špecifikujú informácie, ktoré má doplnková dôchodková spoločnosť poskytovať v predkontraktuálnej fáze, v období sporenia, ale aj v období pred dosiahnutím veku odchodu do dôchodku, resp. počas doby poberania dávky.

NBS v rámci svojej legislatívnej kompetencie pripravila a vydala aj opatrenie o rizikách a systéme

⁷ <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom-prakticke-informacie/upozornenia-a-oznamenia/informacia-narodnej-banky-slovenska-k-pristupu-tretich-stran-k-platobnemu-uctu>

riadenia a merania rizík, výpočte celkového rizika a rizika protistrany v doplnkových dôchodkových fondoch.

Pokiaľ ide o oblasť starobného dôchodkového sporenia, NBS spolupracovala na príprave legislatívnych návrhov sekundárnej povahy, vydaných MPSVaR SR. Činnosť sa týkala novelizácie opatrenia o ponukovom liste a opatrenia o informáciách o dôchodkoch, ktorých úprava vplynula zo zákona o starobnom dôchodkovom sporení.

OBLASŤ FINANČNÉHO SPROSTREDKOVANIA A FINANČNÉHO PORADENSTVA

V roku 2017 bola v Zbierke zákonov SR uverejnená novela zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve, ktorá nadobúda účinnosť 23. februára 2018. Novela zásadným spôsobom mení doteraz platný zákon regulujúci finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo. Týmto právnym predpisom sa do slovenského právneho poriadku transponovala smernica o distribúcii poistenia, ktorá nahradila smernicu z roku 2002 o sprostredkovaní poistenia, zapracovali sa podnety z aplikačnej praxe a zároveň sa čiastočne riešila aj transpozícia smernice o úveroch na bývanie, pokiaľ ide o cezhraničné vykonávanie finančného sprostredkovania alebo finančného poradenstva v oblasti poskytovania úverov na bývanie. Vo všeobecnosti je novela zameraná na ochranu spotrebiteľa pri vstupe do zmluvných vzťahov, na základe ktorých sú poskytované finančné služby.

OBLASŤ TRHU CENNÝCH PAPIEROV

V oblasti trhu cenných papierov NBS začiatkom roka 2017 ďalej aktívne spolupracovala s Ministerstvom financií SR na finalizácii transpozície smernice MiFID II do slovenského právneho poriadku. Novela zákona o cenných papieroch bola prijatá v septembri s účinnosťou od 1. novembra 2017, s výnimkou ustanovení, ktoré v súlade s ustanoveniami smernice MiFID II nadobúdajú účinnosť 3. januára 2018, a niektoré nadobudnú účinnosť až 3. septembra 2019. Týmto bol zavŕšený proces transpozície smernice MiFID II na národnej úrovni a koncom roka 2017 sa prešlo k aktívnej praktickej aplikácii a interpretácii jednotlivých novelizovaných ustanovení.

NBS taktiež aktívne spolupracovala s Ministerstvom financií SR na príprave návrhu zákona,

ktorým došlo, okrem iných zákonov, aj k novelizácii zákona o dohlade nad finančným trhom. Cieľom novelizácie predmetného zákona bolo zdokonaľiť legislatívny rámec na spravodlivejšie nastavenie ročných príspevkov dohliadaných subjektov a upraviť ustanovenia týkajúce sa najmä konania pred NBS a jej výkonu dohľadu nad finančným trhom. Sledovaným zámerom bolo zároveň zabezpečiť legislatívny rámec implementujúci v slovenskom právnom poriadku intervenčné právomoci NBS, ktorých nadobudnutie sa podľa nariadenia PRIIP a nariadenia MiFIR viazalo na január 2018.

V júni 2017 NBS po dohode s Ministerstvom financií SR vydala novelu opatrenia o poplatkoch za úkony NBS s cieľom reagovať na skutočnosti vyplývajúce z príslušnej legislatívy EÚ a právnych predpisov SR.

V druhej polovici roka NBS v rámci svojej regulačnej činnosti pripravila a vydala dve novely opatrení týkajúcich sa oblasti výkazníctva. Jedna novela sa zaoberala výkazmi predkladanými obchodníkmi s cennými papiermi a druhá novela sa dotýkala výkazov predkladaných burzou cenných papierov a centrálnym depozitárom. Dôvodom vypracovania oboch opatrení boli legislatívne zmeny vyplývajúce z implementácie smernice MiFID II do právneho poriadku SR a povinnosti dohliadaných subjektov predkladať príslušným orgánom dohľadu údaje vyplývajúce z nariadenia MiFIR a príslušných delegovaných nariadení.

V uplynulom roku UDF zverejnil na webovom sídle NBS⁸ informáciu k uplatňovaniu výnimiek zo smernice MiFID II na základe rozsahu obchodovania s komoditnými derivátmi. Cieľom jej zverejnenia bolo uľahčiť uplatňovanie týchto výnimiek prostredníctvom vyplnenia vzorových formulárov a ich odoslanie NBS v stanovenom termíne.

OBLASŤ KOLEKTÍVNEHO INVESTOVANIA

V oblasti legislatívnej činnosti NBS v roku 2017 spolupracovala na novele zákona o kolektívnom investovaní, ktorá bola súčasťou novely zákona o cenných papieroch a nadobudla účinnosť 1. novembra 2017. NBS v spolupráci so SASS navrhla zmeny na zefektívnenie činnosti kolektívneho investovania na základe podnetov od subjektov z lokálneho kapitálového trhu, ako

⁸ <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad-trh-cennych-papierov/mifid-ii-a-mifir/dalsie-dokumenty/uplatnenie-vynimky-z-dovodu-vedlajsej-cinnosti-aa>

napríklad umožniť zlučovanie niektorých typov fondov a zaviesť povinnosť vypracovať kľúčové informácie pre investorov pre špeciálne fondy kvalifikovaných investorov.

2.4 RIEŠENIE KRÍZOVÝCH SITUÁCIÍ

V apríli 2017 sa uskutočnilo 6. zasadnutie Rady pre riešenie krízových situácií (Rada). Rada sa zaoberala príspevkami do Jednotného fondu na riešenie krízových situácií v roku 2017. Schválila návrh účtovnej závierky Národného fondu pre riešenie krízových situácií za rok 2016 a zaoberala sa zmenou štatútu a rokovacieho poriadku Rady, návrhmi zjednodušených plánov riešenia krízových situácií a kritériami aplikácie zjednodušených povinností pri vypracovávaní rezolučných plánov. V novembri 2017 sa uskutočnilo 7. zasadnutie Rady, na ktorom prerokovala stav vývoja rezolučných plánov a súvisiacich metódik v roku 2017 a oboznámila sa s vývojom rezolučného rámca pre poisťovníctvo na medzinárodnej úrovni.

UDF aj v roku 2017 sledoval problematiku riešenia krízových situácií iných finančných spoločností než úverových inštitúcií a investičných spoločností.

V lete 2017 EIOPA a ESRB nezávisle od seba zverejnili dokumenty, v ktorých verejne komunikujú svoje názory na možné prínosy a podobu harmonizovaného rámca na ozdravenie a riešenie krízových situácií poisťovní v EÚ.⁹ Ide o prvé kroky smerom k vytvoreniu európskeho právneho rámca, ktorý by mal priamy vplyv aj na poisťovne na Slovensku. Cieľom rámca by mala byť ochrana poisťníkov a zabezpečenie finančnej stability, pričom rámec by mal platiť pre všetky poisťovne a zaisťovne, na ktoré sa vzťahuje režim Solventnosť II.

2.5 OCHRANA FINANČNÉHO SPOTREBITEĽA

UDF sa v rámci metodologickej činnosti v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov v roku 2017 venoval niekoľkým významným témam. V reakcii na vydaný rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Biróovej bolo vydané stanovisko vy-

sporadujúce sa s dopadmi predmetného rozsudku na oblasť spotrebiteľských úverov, najmä povinných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Na základe výsledkov monitoringu reklamných kampaní a propagačných aktivít bolo vydané stanovisko týkajúce sa niektorých otázok propagácie ceny úverových produktov. Stanovisko má preventívny cieľ zvyšovať informovanosť o povinnostiach dohliadaných subjektov a o postupoch, ktoré UDF považuje za príklady dobrej a zlej praxe.

Zistenia z dohľadu za roky 2016 a 2017 viedli k začatiu 44 konaní o uložení sankcie, smerujúcich k dosiahnutiu nápravy v oblasti služieb poskytovaných dohliadanými subjektmi finančným spotrebiteľom. UDF pritom v konaniach nevyužíva len možnosť uloženia peňažnej pokuty, ale aj ďalšie oprávnenia slúžiace k efektívnej ochrane finančných spotrebiteľov – zákaz nekalej obchodnej praxe alebo používania neprijateľnej zmluvnej podmienky a opatrenie na odstránenie a nápravu zistených nedostatkov. V roku 2017 nadobudlo právoplatnosť 5 rozhodnutí o uložení sankcie a v 39 prípadoch bol vydaný rozkaz o uložení sankcie.

Dohľad v oblasti ochrany spotrebiteľa sa aj v roku 2017 zameriaval na oblasť poskytovania spotrebiteľských úverov v bankovom aj nebankovom sektore a na predaj dlhodobých investičných produktov vrátane investičného životného postenia, predovšetkým prostredníctvom samostatných finančných agentov. Významnou prioritou dohľadu na diaľku bol monitoring reklamy finančných služieb v tradičných médiách, na internete a prostredníctvom sociálnych médií. V rámci dohľadu na ochranu spotrebiteľa sa tiež realizuje priebežná kontrola subjektov poskytujúcich finančné služby bez povolenia.

V roku 2017 sa uskutočnili 2 plošné zisťovania, 21 preverovaní neoprávneného podnikania, 50 dohľadov na diaľku vyplývajúcich z plošných zisťovaní a analýz oddelenia výkonu dohľadu na ochranu finančných spotrebiteľov. Taktiež sa začalo 6 nových dohľadov na mieste, ktoré boli zamerané na poskytovanie spotrebiteľských úverov, prípadne aj úverov na bývanie bankami a poskytovanie spotrebiteľských úverov, iných úverov a pôžičiek nebankovými veriteľmi.

⁹ EIOPA: *Opinion to Institutions of the European Union on the Harmonisation of Recovery and Resolution Framework for (Re) Insurers Across the Member States*, júl 2017.

ESRB: *Recovery and resolution for the EU insurance sector: a macroprudential perspective*, august 2017.

Do NBS bolo v roku 2017 doručených 2 364 podaní finančných spotrebiteľov a iných klientov, čo bol takmer rovnaký počet ako v roku 2016. V 60 % opodstatnených podaní nastala v rámci ich vybavovania náprava a odstránenie zistených nedostatkov zo strany dohliadaného subjektu bez toho, aby to bolo potrebné uložiť rozhodnutím zo strany NBS ako povinnosť. Najväčší počet prijatých podaní sa opäť týkal spotrebiteľských úverov poskytovaných nebankovými veriteľmi (353 podaní, 15 % z celkového počtu podaní). V týchto podaniach spotrebiteľia namietali nedostatky zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré môžu mať za následok bezodplatnosť a bezoplatkovosť spotrebiteľských úverov. Vysoký počet podaní sa týkal nepreplatenia poistného plnenia z poškodenia čelného skla na motorovom vozidle (260 podaní, 11 % z celkového počtu podaní). V roku 2017 bol tiež vysoký počet podaní voči povinnému zmluvnému poisteniu (237 podaní, 10 % z celkového počtu). 6 % zo všetkých podaní sa týkalo produktov životného poistenia, z ktorých sa potvrdilo, že finanční spotrebiteľia si stále zamieňajú investičné životné poistenie so sporením a nevnímajú tento produkt ako dlhodobý. Počet podaní týkajúcich sa finančného sprostredkovania sa výrazne nezmenil, pričom

dlhodobo je predmetom nespokojnosti spotrebiteľov rozsah a kvalita informácií, ktoré im poskytli sprostredkovatelia.

Podania klientov dohliadaných subjektov boli aj v roku 2017 zdrojom informácií, ktoré NBS využila pri výkone dohľadu na mieste, dohľade na diaľku a pri vedení konaní voči dohliadaným subjektom.

V roku 2017 sa v NBS v súvislosti so zvyšovaním finančnej gramotnosti spotrebiteľov uskutočnilo 44 školení – moduly pre základné školy, stredné školy a pre seniorov. Školenia sa konali na pôde NBS a v rámci projektu European Money Week aj priamo na školách v rôznych regiónoch Slovenska. Celkovo sa na vzdelávacích podujatiach zúčastnilo viac ako 1 500 účastníkov. V spolupráci s Junior Achievement Slovensko, n. o., NBS vydala ďalšie dva pracovné zošity s témami finančnej gramotnosti pre študentov stredných škôl. V rámci vzdelávania odbornej verejnosti sa uskutočnili viaceré prednášky a workshopy na témy poskytovania a propagácie úverových a poistných produktov v súvislosti s porušeniami povinností v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov.

3 EMISNÁ ČINNOSŤ A PEŇAŽNÝ OBEH

3.1. VÝVOJ KUMULOVANEJ ČISTEJ EMISIE EUROVEJ HOTOVOSTI

Celková hodnota kumulovanej čistej emisie¹⁰ (ďalej len „emisía“) k 31. decembru 2017 dosiahla **12,2 mld. €**, z čoho podstatnú časť predstavovala hodnota emisie eurobankoviek a dosiahla sumu 12,04 mld. €. V medziročnom porovnaní vzrástla hodnota emisie eurovej hotovosti o 10,9 % (o 1,2 mld. €), čo predstavuje zrýchlenie medziročného tempa jej rastu v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

V porovnaní s hodnotou slovenských peňazí v obehu rok pred zavedením eura (155,15 mld. SK, t. j. 5,15 mld. €) sa za deväť rokov používania eura v SR hodnota emitovanej hotovosti viac ako zdvojnásobila. Hodnota položky „obeživo“,

zodpovedajúca podielu NBS na eurobankovkách vydaných Eurosystemom, predstavovala k 31. 12. 2017 približne 11,8 mld. €.¹¹ Hodnota emitovaných eurobankoviek v SR bola oproti „rozpočítanej“ hodnote vyššia o 219,3 mil. €.

Vývoj dennej emisie v roku 2017 bol v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi rovnaký s ročným nárastom hodnoty približne o 0,6 až 1,2 mld. € (graf 19). Maximálna hodnota emisie v roku 2017 bola už tradične dosiahnutá v predvianočnom období 22. decembra (12,35 mld. €).

Kým takmer celú emisiu v hodnotovom vyjadrení k 31. 12. 2017 predstavovali eurobankovky (98,6 %), pri množstve emitovaných eurových peňazí bol pomer opačný. Eurobankovky predstavovali iba 19,8 % (175,2 mil. ku-

¹⁰ Po vstupe do eurozóny sa v peňažnom obeh v SR vyskytujú aj eurobankovky a euromince emitované inými členskými bankami eurozóny, preto NBS nemá evidenciu o reálnej hodnote a množstve peňazí v obeh. NBS eviduje len eurobankovky a mince, ktoré sama vydala a prijala z obeh. Rozdiel medzi hodnotou (množstvom) eurobankoviek a euromincami vydaných do obeh a prijatých z obeh od 1. 1. 2009 do konkrétneho dátumu predstavuje kumulovaná čistá emisía.

¹¹ Hodnota eurobankoviek v emisii v celej eurozóne k 31. 12. 2017 bola **1 170,7 mld. €**. Podiel NBS na tejto hodnote bol podľa kľúča **1,0095 %** v sume **11,8 mld. €**.